

Gunhild Johansson, född Swedenborg - en personlighet i Senneby

Sammanställning gjord av Margareta Eriksson och Kjell Westerberg, september 2013¹

Födelsedagsfirande i bostaden. Här tillsammans med en av pudlarna Molly eller Bum. På väggens sitter en tavla, föreställande morfar Nordenskiöld.

Giftermål med Oskar Johansson i Vaddö kyrka 1947

¹ Vissa delar har även berättats och tillförts av Onny och Ingeborg Andersson samt Birgitta Andersson född Herbertsson.

Bakgrund

Gunhild Johansson föddes 1 januari 1894 och avled 18 oktober 1973 i Enköping. Fadern var militär och hette Vilhelm Swedenborg (1869-1943)² och modern Anna Nordenskiöld. Gunhild utbildade sig till agronom. Hon blev änka 1 januari 1950.

Sennebytiden

I och med giftermålet med lantbrukaren Oskar Johansson kom Gunhild till Senneby år 1947. Oskar Johansson som härstammade från Vätö hade köpt gården, Senneby 7:3, år 1935. Äktenskapet blev kortvarigt eftersom Oskar avled av sjukdom två år efter giftermålet. Gunhild stannade kvar på gården och engagerade sig mycket för livet i Senneby. Hon var djupt engagerad i kyrkan och varje söndag körde hon iväg i sin Volvo Amazon till högmässan i Vaddö kyrka. Innan hon köpte Volvon hade hon en Plymouth. Hon var modern för sin tid och först med att ha färg-TV och även med att tidigt införskaffa Amazonen. Hon var en social och ödmjuk person som deltog i byns samkväm och fester. Gunhild med sin högadliga bakgrund blev snabbt accepterad och omtyckt av byborna. Eftersom Gunhild inte var speciellt bra på köksarbete och städning, kom ofta byns kvinnor på besök och hjälpte henne. I gengäld hade de nöje av besöken. Hon var också till stor glädje för alla hästintresserade ungdomar, främst flickor. I slutet av sin tid i Senneby blev hon intresserad av nunnorna ”Birgittasystrarna” Hon flyttade i slutet av sin levnad till en nybyggd villa i närheten av nunneklostret i Enköping och avled där. Gården förblev kvar i familjen Johanssons ägo genom att Erik Johansson, en brorson till Oskar, år 1966 köpte ut den från flera delägare. Gården bebos idag av Dan Johansson som är son till Erik Johansson.

Initiativ för gemensamma aktiviteter i byn

Gunhild var intresserad av att förbättra villkoren för innevånarna i byn. Hon lät inreda en bastu i ett av husen på gården. Det badades på fredagar och då fanns det schema för personer att hämta vatten och ved och för att elda. Det var olika fasta tider för damer och herrar. Möjlighet till grundlig tvättning varje vecka mottogs med stor tacksamhet och det kunde ibland vara trångt i bastun.

Gunhild tog även initiativ att i början av 1950-talet uppföra en andelstvättstuga som stod på Westerbergs gård (Isaksgården), i närheten av den då nybyggda branddammen. Hon sköt till en större summa pengar och övriga fick betala 500 kr för att vara delägare. I tvättstugan kunde man tvätta grövre tvätt än man kunde i en vanlig tvättmaskin. Där fanns en stor tvättmaskin, centrifug, hydrofor, pannmur och torkutrymme. Alternativet hade varit att varje familj hade köpt en egen tvättmaskin till en högre kostnad. Man fick ta med egen ved och elda när man skulle tvätta och sätta upp sig för tvättider på en lista. Organisation och ansvar för verksamheten ombesörjdes av Linnea Westerberg.

² Se särskild notering och bilder om släktingar sist i dokumentet

För att hålla kostnaderna för bygget nere måste andelsägarna efter bästa förmåga bidra med arbete. Männen i byn blev periodvis byggnadsarbetare med Gunhild som arbetsledare. Hon var också den som skötte ekonomin, ordnade bygglov och gjorde inköp av byggmaterial och maskiner. Det var otroligt att se männen ta order av en kvinnlig arbetsledare, män som var vana att bestämma allt hemma vid köksbordet.

Andra intressen

För egendomen ”Fogelstad”, ett gods vid Julita i Sörmland, skötte Gunhild bokföringen under hela sin vistelse i Senneby. Hon tillhörde även ”Fogelstagruppern”³ som var sammankopplat med godset”. Gunhild var även politisk verksam och tillhörde centerkvinnorna i Väddö. Även för Väddö Rödakorsverksamhet hade hon ett stort intresse.

Vävning var ett annat intresse. Tekniken hon använde hette finnvävnad. Materialet var förstas från Gunhilds får. Hon vävde mycket själv i sin vävstol men även byns damer fick väva sig en schal eller två. Hon lärde även upp andra i tekniken finnvävnad. Hon vävde bonaden ”Noaks ark” och skänkte den till Väddö kyrka. Hon skänkte även bonader till andra kyrkor.

Bonad. Måttan är ca 97cm x 37 cm. Det vävda är mörkt brunt på beige botten (privat ägo).

Bonaden ”Noaks ark”. Komponerad av Anne Marie Elvius och vävd av Gunhild Johansson. Den satt först i kyrkorummet i Väddö kyrka och därefter i sakristian samt en kort tid i församlingsgården. De kalla stenväggarna i kyrkan är inte bra för vävnader och bonaden sitter därför inte uppe idag.

Gunhild på kalas i byn

Troligtvis ett 50- års kalas 1957.

Från vänster: Gunhild, Sigrid Eugenius, Clary Pettersson och Ingrid Mattsson.

Bilder i samband med invigning av andelstvättstugan runt 1951

Från vänster: Anders och Elsa Reinsson, Wiktör Jansson, Berta Lundin, Ingrid Mattsson, Clary Pettersson, Gunhild Johansson, okänd, Svea Erixson, Linnea Westerberg och Märta Mattsson.

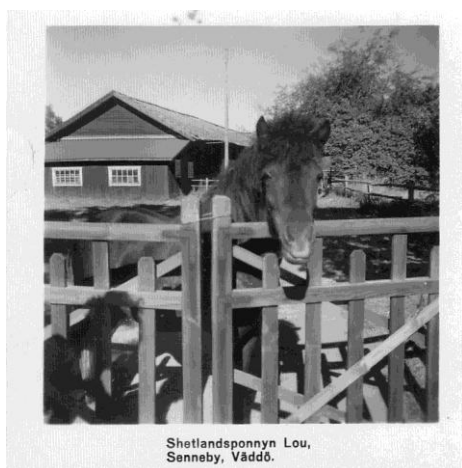

Hästitresse

Gunhild hade stort hästitresse och i stallet fanns som mest fyra hästar. Här syns hela ponnyfamiljen Lou ute på gården med sina ”skötare”. Bilden är runt 1960-talet.

Utanför stallet, Gunhild, Titti Ingels (bakom häst), Gunilla Ingels och Marianne Wikander.

Shetlandsponnyn Lou

Julkort. Hästarna Li och Lou.
Släden körs av Onny Andersson
och i släden sitter Berit Mattson,
ungdomar i byn.

Gunhild och grannen Gertrud Alvéen runt 1960-talet på gårdsplanen

Foton från ungdomsåren

Gunhild Johanssons egenhändig namnunderskrift.

Släktredogörelse

(död 1901). År 1881 kommer gården Västerljungs socken, Södermanlands län, i Nordenskiölds ägo. Adolf Erik bosatte sig kunna ägna sig åt att bearbeta det rika samlat under den kända expeditionen Nordostpassagen 1878-1880 som han just fartyget "Vega". Han gifte sig 1863 med Mannerheim (1840-1924), faster till Carl sedermera marskalk av Finland och boktipset nedan

(källa: www.nordenskiold.se)

Fadern

Gustaf Vilhelm Emanuel Swedenborg född i Quidinge (Kvidinge) (L) 1869-06-17, son till överstelöjtnant Gustaf Erik Oscar Swedenborg och Maria Therése Fock. Han dog på Drottningholm 1943. Han var som aktiv artilleriofficer och avgick som överstelöjtnant från Vendes artilleriregemente 1921. Vid Andrées ballongfärd till Nordpolen hade Vilhelm Swedenborg utsetts till reservman och var med vid ballongens avfärd. Vilhelm Swedenborg var i sitt andra äktenskap gift 1904-05-04 med Hedvig Tamm, f. 1872. Han hade tidigare varit gift med Anna Nordenskiöld, dotter till professorn och upptäcktsresanden, friherre Adolf Erik Nordenskiöld.(källa: www.genealogi.se/portratt/comment)

Morfadern Adolf Erik Nordenskiöld Dalbyö, i Adolf Erik där för att bl.a. material som han genom avslutat med friherrinnan Anna Gustaf Mannerheim, president. Se